

s'han conservat i la nostra és una més de les perdudes.

De totes maneres si la part contractant ho considerava oportú, sempre es podia modificar, i així es féu en aquest cas; decidint que com a model per als capitells es prengué el retaule de Sant Pere de l'església de Vilobí. Pensem que es deuria tractar d'un retaule segurament construït a les darreries del s. XVI i del qual no tenim cap referència, però sí que es coneix l'existència d'un altar dedicat a aquest sant, que ja existia des del 1387 (4).

No s'indica amb quin tipus de fusta es farà el retaule, però en la majoria de contractes es recomana que sigui arbre blanc, és a dir pollancre, donat que la seva consistència i l'escasseig de nusos el fa fàcil de treballar i apte per a la talla d'imatges.

El retaule que havia de tenir dos metres d'ample, ocuparia el capçal de la capella, essent d'alçària fins el sostre.

En la seva part central i sobre l'altar, una fornícula apetzinada allotjaria la imatge de la Pietat, segurament en la seva representació habitual d'assegada amb el Crist mort als braços.

Aquestes fornícules amb forma de petxina o curculla tant difoses en l'art del Renaixement, són aplicades tant en arquitectura —pensem en la gran curculla sobre la porta d'accés a l'església de Sant Dalmai, o en la de Bordils de finals del x. XVI—.

Altres elements ornamentals que enriqueixen l'obra eren: roses, fullatges i caps d'angelet o serafí. Les columnes, com en la gran majoria de retaules del moment, tenen un terç del seu fust ricament ornamentat amb grottest de fullatges, mentre els dos terços superiors són entorxats, és a dir amb estries formant espital.

El temps que s'acordà fou de tres mesos.

El cost total es fixà en 20 lliures barceloneses, repartides en dues parts: l'una a mig fer i l'altra un cop llesta i instal·lada l'obra al seu lloc.

Referent a la policromia cap notícia no s'ha aconseguit.

Malauradament la desaparició de tants i tants retaules al llarg del temps, ja sigui per canvis de gust o per enfrontaments bèl·lics, no ens permet de

conèixer la qualitat de les obres i sols podem saber com eren per les descripcions que d'elles es fan en els contractes, conservats en els arxius.

Amb tot, no podem pas parlar d'una gran obra a nivell de la Història de l'Art en general, però sí molt interessant com a aportació que contribueix a un millor coneixement de la història local del nostre poble.

Tot seguit n'oferim la transcripció del document i una reconstrucció ideal i hipotètica.

Vilobí d'Onyar, 13-8-1987

DORA SANTAMARIA I COLOMER

En nom de Nostre Senyor Déu sia. Amén.

De y sobre lo fet devall scrit, per y entre Llatzer Alrà, pagès de la parrochia de Vilobí, vegueria, de una part, y mestre Joan Puiades, fuster de Gerona, de part altra, és estada feta la concòrdia y avinencia ab los pactes güens.

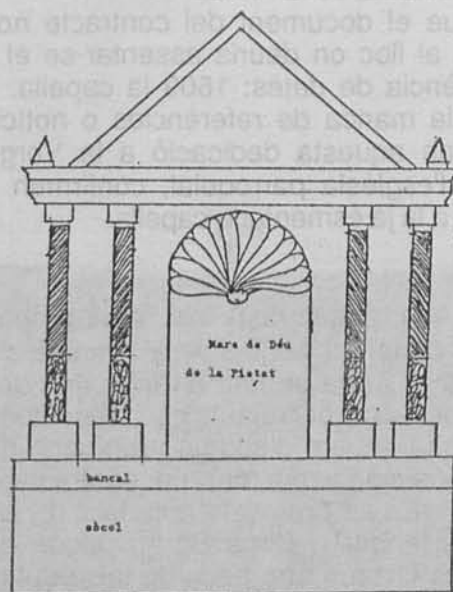
E primerament, és pactat que dit mestre Joan Puiades hage de fer y fabricar, com ab tenor del present capitols convé y promet fer y fabricar, de assí a mitjan mes de maig pròxim vinent, un retaule, bestrahent li la fusta, conforme la trassa té lliurada a dit Llatzer Alrà, salvo que las columnas se han de fer rodonas ab los tertios entrellats y lo de més antorxat. Y an de ser los capitells, conforme los del retaule de Sant Pere de Vilobí. Lo demás de las cornisas, architrauas, conforme lo art de arquitectura requer y demana, Més que de dos en dos columnas, porten un resalt encaixat en ques pujan fer tres rosas o las que poran, ab una pastera ont se té de fer una figura de Nostra Senyora de Pietat, ab sa patxina. Y la alsada del retaule, tot lo que porà portar y la amplària de deu palms, poch més o manco. Y per definició un frontespis y als costats unes mènsules ab sas fullas ab uns caps de seraphins, ont seran necessaris.

Item, és pactat que dit Llatzer Alrà per manufactura y preu fet de dit retaule, hage de donar y pagar a dit Puiades, vint lliuras barceloneses, pagadoras desta manera, ço és, que feta la mitat de dita feyna, la mitat compresas tres lliuras que ja té rebudes, y les restants, acabada la dita feyna y posada a tot punt lo dit retaule.

Et ideo nos dicte partes, etc. (segueix mitja pàgina en blanc, sobreentenenent-se que es tracta del formulari de la clàusula de garanties).

Actum Gerunde, die XXV february MDCX.

Testes: Joannes Vidal et Antonius Mallol, scriptores Gerunde.

NOTES

(1).- MARQUÈS, J.M.: L'església a Vilobí d'Onyar. Vilobí d'Onyar, 1978.

(2).- A.H.P.G. Francesc Pascual. Notaria núm. 5 vol. 831.

(3).- CLARA, J.: Nicolau Mates pintor de Sant Feliu. Institut d'Estudis del Baix Empordà, núm. 2 (1983).

(4).- MARQUÈS, J.M.: ob. cit.

1610, 25 de febrer. Concòrdia feta entre Llàtzer Alrà, pagès de Vilobí, i Joan Pujades, fuster de Girona, referent a la fabricació d'un retaule sota l'advocació de Nostra Senyora de la Pietat.

A.H.P.G. Francesc Pascual. Notaria 5, vol. 823.